

sa könyve befejező részében. Balla hálával emlékezik meg volt főnökéről, a párttag Gazda Tamásról, becsüli a volt kommunista politikus Hegedüs Andrást, szeretetet, megértést tanúsít olyan embertársai iránt is, akiktől világnézetük, hátterük, politikai fel fogásuk tekintetében őt sok minden elvá lasztja. De az *embert* – alkalmasint az elis merésre méltó szakembert – látja bennük, akit kvalitásai, érdemei alapján kell megítél ni. Ebből az életfelfogásból következik Balla

önkritikája, önmagával szemben is tárgyila gosságra törekvése, például amikor őszintén megbánja korábbi diáklány-szerelmének „eléggé el nem ítéhető módon” tett házassá gi ígérését. Minderről természetes közvet lenséggel ír, távol minden professzorális fontoskodástól, önhiúságtól. Ez, tanulságos tartalma mellett, élénk stílusával, színes le írásaival élvezetessé teszi könyve olvasását.

Szöllősy Pál

PÁRBESZÉD ÉS POLIFÓNIA

Bányai Éva (szerk.): *Narratívák párbeszéde*

■ Nem egyszerű feladat egy több éve meg jelent tanulmánykötetről retrospektív mó don úgy beszélni, * hogy az elvi elvárások objektivitásra törekvésének egyensúlyát megtartva – egyfajta jó recenzióként – a be mutatandó anyag a fokozott lelkesedéstől, pláne dicsőítéstől mentes maradjon, másfe lől annak expanzív látásmódját, vizsgálati irányait, összetett módszertanát tekintve le hetőleg minél teljesebb, lényegi bemutatásra törekedjünk. Nem egyszerű, hiszen a Bányai Éva szerkesztette kötet olyan tanulmányo kat, elemzéseket sorakoztat, amelyek a mo dern hungarológiai vizsgálatok keretrend szerében még 2006 őszén előszóban hang zottak el a *Hungarológiai Kutatások* című konferencián. Különböző terek, tárgyterületi és földrajzi terek szólamai, különböző ha gyományú, változó diszkurzivitású, filológi ai és elméleti írások állnak össze köteté.

Egy új könyvsorozat többnyire mindig a maga kettősségével, vagyis újdonsága (eset leges kiforratlansága) mellett is meglepő len dületével, elszántságával, reményteli jövőbe vetett hitével ragad magával. Nincs ez más képp most sem, jelen tanulmánykötet egy olyan sorozat első darabja, mely sorozat lét rejtettét a fülszöveg legelső mondata hagy ományteremtő és hagyományváltó szándék

kal magyarázza. És a szövegek többségükben igazolják e merésznek tűnő kijelentést.

A kötet nagyon gazdag és nagyon hete rogén, aminek értelemszerűen jó és kevésbé jó vetületei is vannak. A legelső mindjárt az, hogy létrejöttéhez több olyan erdélyi és ma gyarországi oktató, kutató is hozzájárult írá sával, aki az említett konferencián magán nem vett részt. A különböző szempontrend szerű, tematikájú, metodológiájú, sőt más más irodalmi hagyományra építő írásokban – a tágan értelmezett magyarságtudományi kötődésen, vezérfonalon túl – egyvalami azonban közös: a tanulmányok komoly elmé leti megalapozottságuk mellett sem csupán egy szűk, szakmai közönséget szólítanak meg, s ez feltétlen erény akkor, amikor a szer kesztő feltett szándéka szerint is a válogatás a nem magyar anyanyelvű diákok számára is hozzáférhetővé kíván tenni irodalmi, művé szeti, kultúratudományi kardinális részterü leteket, érveket, eredményeket. Részterületeit az irodalomnak mindenekelőtt, de a történet tudomány, az adaptációk révén a film és egyéb társművészetek is képviselve vannak, sőt intézménytörténeti és szociálanropol ógiai vizsgálatok is helyet kaptak a kötetben, amint például az erdélyi játékkülönlegessé gek elemzésére is mód nyílik.